

PM

Rubrik: Multiresistenta bakterier – screening och vård	
Enhet/förvaltning: Region Blekinge	Huvudområde/delområde: Multiresistenta bakterier 3
Ansvarig: Bengt Wittesjö	Utfärdare: Vårdhygien
Gemensamt med:	Nästa revidering: 2025-04-01
Godkänt datum: 2016-09-23	Senaste revidering: 2024-03-25

Med Multiresistenta bakterier (MRB) avses framförallt meticillinresistenta stafylococcus aureus (MRSA), vancomycinresistenta enterokocker (VRE) samt multiresistenta gramnegativa bakterier (t.ex. tarmbakterier med ESBL eller ESBLcarba) och Candida auris. Förekomsten av MRB är vanligare utomlands, men en oroande ökning ses även i Sverige. På sjukhus i Sverige kan utbrott förekomma. Tidig upptäckt är avgörande för att förhindra utbrott och spridning av dessa bakterier i Blekinge.

Diagnos, terapi eller annan åtgärd som är medicinskt nödvändig får inte förhindras eller fördröjas p.g.a. misstänkt eller påvisad förekomst av multiresistenta bakterier.

När ska bärarskap av multiresistenta bakterier misstänkas?

Misstänkt förekomst av multiresistenta bakterier hos **alla** patienter som:

1. **Inom de senaste 6 månaderna har:**
  - Vårdats/behandlats ineliggande vid sjukvårdsinrättning utanför Norden (Candida auris gäller endast vid IVA-vård utomlands)
  - Behandlats polikliniskt för sår/hudskada eller dialys, cancerbehandling utanför Norden.
  - Vistats i land utanför Norden och har någon riskfaktor enligt nedan.
  - Vistats i land utanför Norden mer än 2 månader oavsett riskfaktorer.
  - Arbetat inom sjukvården i land utanför Norden.
  - Har haft nära kontakt med bärare av MRSA, VRE eller ESBL-carba i hushållet.
2. **Är gravida och har vistats utomlands sammanlagt mer än ett år de senaste 10 åren.**

Risk för smittspridning föreligger vid:

- hudåkommor (t ex sår, eksem, psoriasis mm)
- stomi och infarter (gäller inte oretad PVK) samt drän
- urinavledare (exempelvis KAD, intermitterent katetrisering och suprapubisk kateter)
- diarré och faeces-/urininkontinens

- förlossnings-/neonatalvård

Slutenvård inklusive dagkirurgi (även tandpatienter)

Patienter enligt punkt 1 som ska läggas in på sjukhus provtas avseende MRB.

De ska i väntan på provsvar vårdas på enkelrum med egen toalett, vistas på rummet med stängd dörr, enligt PM ”*Kontaktsmitta*”. Om möjlighet till isolering inte finns på avdelningen kontaktas infektionskliniken. Se även specifikt för gravida nedan.

Mottagningsbesök på sjukhus, primärvård och sjukhusanknuten tandvård

Patienter enligt punkt 1 ska provtas avseende MRB. Tandvårdspatienter screenas enbart för MRSA.

Graviditet, förlossning/BB och neonatalvård

Kvinnohälsovården screenar de gravida enligt punkt 1–2. Om det inte blivit utfört ska vård på BB ske på enkelrum med egen toalett, enligt PM ”*Kontaktsmitta*”.

Vid vård på neonatal ska **båda** föräldrarna screenas enligt punkt 1–2 (familjen betraktas som en enhet). Har provtagning redan skett och de inte uppfyllt kriterierna 1–2 igen efter det behöver screeningprovet inte tas om. I väntan på screeningsvar ska föräldrarna inte vistas i matsal/allmänna utrymmen, men kan vistas hos sitt/sina barn.

Samtliga patienter vårdas med strikt följsamhet till basala hygienrutiner och städrutiner – oavsett riskfaktorer.

Screeningodling av patienter

Screeningodling ska ske minst två veckor efter avslutad antibiotikabehandling, dvs. om patienten nyligen har avslutat eller har pågående antibiotikabehandling ska screeningodlingen upprepas.

Om patient står på antibiotika får ställningstagande om eventuell avisolering efter första odlingen ske individuellt tillsammans med infektionsläkare och vårdhygien.

Information om ev. MRB-status finns i NCS Cross labblista (BoS)/VG (vårdgivare). För att se ev. prover tagna hos privata vårdgivare (SJF – sammanhållen journalföring) krävs patientens medgivande.

Remiss/beställning:

- Välj **Multiresistenta bakterier (MRB), Patient** (N, S, P, F)
- Kortfattad anamnes, ange ev land
- Samma remiss används till svalg, näsa, perineum och faeces. Vid prov från annan lokal skrives en remiss till varje sådant prov. Välj **Multiresistenta bakterier (MRB), Patient** (prov med spec)

För Candida auris väljs Multiresistenta bakterier (MRB), Patient (prov med spec).
Skriv en remiss/provtagningsspinne. Ange Candida auris under ”Kliniska uppgifter”. Kontakta labbet vid provtagning.

Tas på alla patienter					Tas vid förekomst		
Provtagning	Svalg	Näsans främre del (Bilateralt prov med samma pinne)	Perineum	Faeces	Sår, eksem, nagelbandsinfektion ev hörselgång	KAD	Drän, CVK, PVK m.m.
	Pinnprov	Pinnprov*	Pinnprov*	Pinnprov från rectum	Pinnprov**	Urinodlingsrör	Pinnprov**
Analys	MRSA	MRSA	MRSA	VRE, ESBL, ESBL-carba	MRSA, VRE, ESBL, ESBL-carba		

* Fukta provtagningspinnen i NaCl/transportmedium före provtagning.

** Vid torra sår/eksem, fukta provtagningspinnen före provtagning.

Prov förvaras i kylskåp i väntan på transport. Det tar ca 2 dygn att få svar på odlingen.

Till pinnprov används ”vanlig sårodlingspinne”.

Tas på patienter efter IVA-vård utomlands				
Provtagning	Näsans främre del	Axill	Ljumske	Mellan tår
	Pinnprov***	Pinnprov***	Pinnprov***	Pinnprov***
Analys	Candida auris	Candida auris	Candida auris	Candida auris

*** Fukta provtagningspinnen i NaCl före provtagning. En provtagningspinne används till samtliga lokaler på vänster sida av kroppen och en provtagningspinne används till samtliga lokaler på höger sida.

I öppenvård, dagvård eller tandvård

Vid misstanke om bärarskap av multiresistent bakterie enligt ovan:

- Avsätt tid för städning inför nästa patient.
- Eftersträva att behandlingsrum alltid har rena ytor, dvs. så lite material framme som möjligt, för att underlätta städningen efter besöket. Ta ut material som förvaras öppet i rummet.
- Patienten bör om möjligt gå direkt in i undersökningsrummet.
- Vårdpersonal tillämpar konsekvent basala hygienrutiner.
- Använd om möjligt engångsmaterial.
- Städa undersökningsrummets horisontella ytor (brits, bord, kranar, handtag m.m.) med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel. Se ”*Lathund städrutiner för mottagningar*”.
- Toaletten städas om den använts.